

# Steven Hall

---

## Demonul lui Maxwell

Traducere din limba engleză  
și note de Ariadna Ponta

POLIROM  
2023

## Cuprins

PARTEA I. Nu cred în Dumnezeu, dar îmi lipsește. . . . .	7
PARTEA a II-a. Gutenberg și Faust . . . . .	109
PARTEA a III-a. Boul și îngerul . . . . .	157
PARTEA a IV-a. Evanghelia cernelii și a toamnei . . . . .	339
<i>Mulțumiri</i> . . . . .	399

\*

Am făcut câte o cafea în bucătărie în timp ce Mike Chesapeake s-a plimbat zece minute prin casă cu o chestie care arăta ca un selfie stick lipit de un aparat de măsurat radiațiile.

Când a terminat, m-a strigat din sufragerie.

M-am dus spre el cu ceștile în mână.

— Curat ca lacrima, a spus când m-a văzut. Așa e mereu. E o regulă cât se poate de stupidă. Îmi pare rău că trebuie s-o pun în aplicare.

Mike Chesapeake s-a așezat în mijlocul canapelei, ținând în echilibru pe genunchi ceva care părea un laptop vechi și mătăhălos.

— Ce e asta?

— Domnule Quinn, a început el ignorându-mi întrebarea, avem o ofertă pentru dumneavoastră.

— A, da? am făcut lăsând căniile cu cafea pe masă și instalându-mă în fotoliu.

— Știți că lui Andrew nu-i place de noi, nu-i așa? De editorii lui, vreau să spun.

— Mi-a lăsat și mie impresia asta.

— Știți de ce?

— Cred că știu.

Mike Chesapeake a cântărit reacția mea.

— Știți că a semnat un contract cu noi? Că și-a luat anumite angajamente?

N-am spus nimic.

— În fine, a spus Chesapeake. Cât de multe știți despre ce s-a întâmplat după? După ce și-a luat tâlpășița și... s-a evaporat?

— Nu prea multe.

— Mă gândeam eu. Chesapeake a bătut darabana cu degetele pe vechiul laptop, evident savurând momentul. Vreți să vă povestesc?

\*

Din spusele lui Chesapeake, Black luase banii care i se cuveneau pentru *Mașinăria lui Cupidon* – care trebuie să fi fost o sumă considerabilă – și-și deschisese propria editură micuță într-un orașel de pe coasta de est, din Yorkshire. Poate că n-ar fi trebuit să fie așa o surpriză faptul că preluase frâiele editoriale ținând cont de frustrările lui tot mai mari legate de lumea editorială tradițională și de direcția în care părea să meargă industria de carte, dar ar putea veni ca o surpriză faptul că Black nu-și folosise editura nouă-nouță ca să scoată și alte romane polițiste cu Max Cleaver – prin asta înțelegând continuări la *Mașinăria lui Cupidon* –, și motivul este cât se poate de simplu: nu putea.

Cu șase luni înainte, Black semnase un contract extrem de complicat și de profitabil cu editura care îl publicase, un contract de vis, un contract care te aranjează pe viață, dar care avea un dezavantaj major. În schimbul garanției că va primi avansuri regești pentru orice producție literară viitoare, Andrew Black a cedat drepturile exclusive asupra oricărei creații proprii, trecute sau viitoare. Asta însemna că nimeni altcineva în afară de editura cu care semnase

contractul nu putea publica legal aventuri noi sau vechi care îi au ca protagoniști pe Maxwell Cleaver, Dan Wayburn, Maurice Uंबर și ceilalți. De fapt, nimeni altcineva în afară de editura cu care semnase contractul nu putea să publice niciun cuvânt scris de Black, indiferent pe ce subiect. În zilele care au urmat scandalului, Sophie Almonds a încercat să-l ajute pe Black să obțină rezilierea contractului contra cost, dar ruptura fusese prea urâtă. Editura a refuzat să-l elibereze de contract indiferent de preț, și dat fiind că Andrew Black era Andrew Black – o persoană imună la compromisuri și care nu știa ce înseamnă să dai înapoi –, situația a luat proporțiile unei condamnări pe viață la tăcere. Black nu mai voia să lucreze cu fosta editură și nici nu avea voie să lucreze cu alta, prin urmare lumea n-avea să mai vadă nicio carte, nicio frază, nici măcar un singur cuvânt născut din imaginația lui. Niciunul. Niciodată. Cariera de scriitor a lui Black se încheiase.

Poate vă întrebați de la ce pornise acest scandal titanic, soldat cu sfârșitul unei cariere.

De la e-bookuri.

Din punctul de vedere al lui Black, o carte are nevoie de hârtie, are nevoie de cerneală și are nevoie de pagini reale, palpabile care să fie definitive, ordonate și complete prin ele înseși. O carte mai are nevoie și de coperti care să separe tot ce e în interior – cartea – de tot ce e în exterior – ne-cartea –, de o barieră, o linie, un clopot de sticlă, presupun, care să protejeze și să păstreze complexitățile lucrării din interior. Andrew ura computerele, tabletele, telefoanele mobile, orice fel de telefoane, dar *ura cu patimă* edițiile digitale, textele electronice, e-bookurile; le

ura – da – obsesiv. Editura lui Andrew, pe de altă parte, ei bine – cei mai mulți urau și ei e-bookurile, a recunoscut Chesapeake în șoaptă și pe un ton conspirativ –, dar pe-atunci industria de carte era destul de panicată din cauza mass-mediei digitale. Vedeau graficele cu vânzări scrise cu roșu și cifrele care se mutau dintr-o parte în alta, vedeau previziunile anuale, care prevesteau scăderi catastrofale ale vânzărilor de carte tipărită și creșteri rapide ale vânzărilor de e-bookuri și își făceau griji la nesfârșit în legătură cu pirateria, digitalizarea de-a valma a textelor și ce mai puneau la cale în secret Google și Amazon, așa că petreceau o groază de timp discutând panicați despre cum „să iasă din afacerea cu copaci morți“.

— Sigur, totul s-a terminat cu bine, mai mult sau mai puțin, a spus Mike Chesapeake. Nu le-a căzut cerul în cap și oamenii dau în continuare bani pe Dan Brown și Andrew Black.

Dar nimeni nu știa asta la vremea respectivă. La vremea respectivă, editorii lui Andrew Black se temeau că n-o să supraviețuiască și se dădeau de ceasul morții să aducă *Mașinăria lui Cupidon* pe cât mai multe dispozitive Kindle, iPad sau de alt fel, sperând că asta îi va ajuta să facă față viitorului care se apropia cu repeziciune.

L-au chemat la o întâlnire. Black a ascultat, s-a uitat la grafice, a auzit previziunile sumbre legate de moartea tiparului, iar când i s-a pasat e-readerul asistentului de marketing l-a ținut cu grijă între degetul mare și arătător și i-a dat drumul în coșul de gunoi de parcă ar fi fost un șobolan mort. Black a spus „nu“. Lucrurile au luat-o razna. Reprezentantii editurii au spus „din punct de vedere juridic, nici

nu avem nevoie de acordul dumneavoastră“. Black a răspuns că nu le mai scrie niciun nenorocit de cuvânt, nici dacă au vândut deja drepturile pentru traducerea următorului său roman în treizeci și șase de limbi. Și cum orice cuvânt pe care l-ar mai fi scris până la sfârșitul vieții le aparținea, tehnic, lor, a spus că n-o să mai scrie nici măcar o listă de cumpărături câte zile o avea. Și asta a fost. Editura a lansat *Mașinăria lui Cupidon* în ediție digitală șase zile mai târziu. Până la telefonul pe care i l-am dat eu lui Sophie în toiul nopții, cam toată lumea – inclusiv editura cu care avea Black contractul – era convinsă că nu va mai exista alt roman. Acum, desigur, aflaseră că nu e așa. Chiar exista o continuare la unul dintre cele mai bine vândute romane de la Al Doilea Război Mondial încoace, era de drept a lor... și o voiau.

— Ramura editorială a companiei noastre scoate cărți, domnule Quinn, o mulțime de cărți. Pentru asta există.

— Pentru asta și ca să facă bani.

— Păi, da, evident. M-am gândit că partea asta se înțelege de la sine. Mike Chesapeake a cântărit o clipă ideea și a zâmbit. Deși...

A păstrat suspansul, parcă rostind „of, Doamne“.

— Deși ce?

Micuța editură a lui Andrew Black publică și ea cărți, a explicat Chesapeake, niște cărți chiar superbe. Doar că, la cum îl știm pe Black, a ajuns să fie dezamăgit și nemulțumit chiar și de produsele de cea mai bună calitate pe care i le puteau oferi furnizorii lui. De-asta a început Andrew Black să-și producă singur hârtia. De-asta a început Andrew Black să-și producă singur cerneala. De-asta și-a cumpărat Andrew Black propria tiparniță, iar când nici asta nu l-a mai mulțumit,

și-a construit una singur, cu mâna lui. Așa a devenit Andrew Black un meșteșugar, creatorul unora dintre cele mai frumoase cărți disponibile cumpărătorilor din zilele noastre. Așa a ajuns Andrew Black practic falit.

— Falit? am întrebat. Cum poate să fie falit?

— Am spus „practic falit“.

— Răspunde-ți-mi la întrebare.

— A semnat un contract, a repetat Chesapeake, ca și cum asta explica totul.

M-am gândit cum vine asta și nu m-am prins.

Chesapeake a oftat.

— Dacă cineva nu reușește să-și îndeplinească obligațiile contractuale, se aplică anumite penalizări.

— I-ați luat procentele din vânzări.

— În prezent se aplică o penalizare.

Am clătinat din cap.

— Nu noi suntem personajul negativ aici, domnule Quinn.

— O, ba eu cred că probabil sunteți.

Chesapeake a cântărit afirmația.

— O să vă spun ceva, a zis. Nu intenționez, fiindcă e ceva ce încercăm să excludem din povestea oficială, pe cât posibil. S-a mai gândit. Dă foarte prost în ochii investitorilor. Dar, în fine, uite ce s-a întâmplat.

— Bine.

— Domnul Black era foarte nemulțumit de ideea unei ediții digitale a *Mașinării lui Cupidon*.

— Da.

— Așa că am cedat.

— Poftim?

— Consiliul a cedat. „Bine“, am spus, „dacă înseamnă atât de mult pentru dumneavoastră, domnule Black, n-o să